

PILIE TINĖS VISUOMENĖS INSTITUTAS

Pilielinės visuomenės instituto 2014 m. veiklos

ATASKAITA

2015 04 30

Istaigos dalininkai

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ (toliau – PVI) įregistruota 2004 m.

	Dalininkas	Įnašas 2014-12-31	Įnašas 2013-12-31
1.	VšĮ Atviros Lietuvos fondas	1000 Lt	1000 Lt
2.	Visuomeninė organizacija "Valdo Adamkaus fondas"	1000 Lt	1000 Lt
	Viso:	2000 Lt	2000 Lt

Istaigos veiklos tikslai, pobūdis ir veiklos rezultatai per finansinius metus

Viešoji įstaiga „Pilielinės visuomenės institutas“ yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla – stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes.

Istaigos veiklos tikslai:

- ☒ stiprinti pilietinę visuomenę, aktyviai prisidėti diegiant ir įtvirtinant demokratines bei pilietines vertybes;
- ☒ teikti visuomenei objektyvią ir patikimą su viešąja politika susijusią informaciją;
- ☒ tvirtinti ir ginti viešajame gyvenime pilietinės visuomenės idėją bei principus;
- ☒ padėti piliečiams sąmoningai ir aktyviai dalyvauti viešojoje veikloje, naudotis savo pilietinėms laisvėms ir teisėms.

Institutas veikia šiomis kryptimis:

Skatina pilietines iniciatyvas ir stiprina visuomenės pilietiškumą:

- ☒ siekia partnerystės tarp mokslininkų, politikų, verslo atstovų, žiniasklaidos, nevyriausybių organizacijų, vietos bendruomenių, tarp skirtingų interesų grupių;
- ☒ įtakoja įstatymų leidybos ir politinius sprendimus, vykdydamas atskirų teisės aktų bei viešosios politikos sričių analizę ir teikdamas ta analize pagrįstus siūlymus;
- ☒ kaupia pilietinės visuomenės plėtros patirtį.

Analizuoja viešąją politiką:

- ☒ stebi, analizuoja ir tiria Lietuvos viešąją politiką bei politinę kultūrą; ieško naujų eurointegracijos galimybių ir pristato jas visuomenei;
- ☒ vertina geriausios praktikos Europoje ir pasaulyje pavyzdžius bei jų tinkamumą Lietuvai;

- ☒ atlieka lyginamuosius pokomunistinių šalių tyrimus;
- ☒ analizuoja globalizacijos iššūkius pilietinei visuomenei.

Gina pilietinės visuomenės idėją viešajame gyvenime:

- ☒ viešai išsako nuomonę aktualiais pilietinės visuomenės raidos klausimais;
- ☒ padeda įvairioms interesų grupėms ginti pilietinės visuomenės idėją;
- ☒ inicijuoja viešas diskusijas ir debatus;
- ☒ igyvendina edukacinius projektus, prisideda prie suaugusiųjų pilietinio švietimo sistemos kūrimo.

PVI veiklos rezultatų ataskaita už 2014 metus:

Eil.nr.	STRAIPSNIAI	Ataskaitinio laikotarpio
I.	PAJAMOS	1756315
1.	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes	829
2.	Finansavimo pajamos	1755483
2.1.	Finansavimo sumų iš valstybės biudžeto panaudojimo pajamos	1621791
2.2.	Kitos finansavimo pajamos	133692
3.	Kitos pajamos	3
II.	SĄNAUDOS	1755483
1.	Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina	
2.	Kitos sąnaudos	
3.	Kompensuotos sąnaudos	()
4.	Veiklos sąnaudos	1755483
4.1.	Projektų vykdymo, renginių	767540
4.2.	Darbuotojų išlaikymo	894108
4.3.	Nusidėvėjimo (amortizacijos)	13155
4.4.	Patalpų išlaikymo	25747
4.5.	Ryšių	2782
4.6.	Transporto išlaikymo, komandiruočių	10971
4.7.	Leidyba, spausdinimas, seminarai, mokymai	9857
4.8.	Biuro išlaidos, buh.išlaidos, IT konsult., banko mok.	31322
4.9.	Suteiktos labdaros, paramos	
4.10.	Dėl ankstesnių laikotarpių klaidų taisymo	
III.	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ	832
IV.	PELNO MOKESTIS	
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS	832

Įstaigos darbuotojai

Darbuotojų skaičius paskutinę praėjusio ataskaitinio laikotarpio 2013 m. gruodžio 31 dieną buvo 23, paskutinę ataskaitinio laikotarpio 2014 m. gruodžio 31 dieną buvo 17 darbuotojų.

Įstaigos gautos lėšos ir jų šaltiniai per finansinius metus ir šių lėšų panaudojimas pagal išlaidų rūšis

	Gautos lėšos ir jų šaltiniai per 2014 metus	Suma, Lt	Išlaidų rūšys
1.	Europos socialinio fondo agentūros (Švietimo ir mokslo ministerijos) finansavimas pilietinio ugdymo projektui „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ (Europos Socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos)	1 325 808,84	Projektą įgyvendinančių darbuotojų (ekspertų, konsultantų, projektukų bei kūrybinių laboratorijų vadovų) darbo užmokesčio, komandiruočių, paslaugų ir priemonių, reikalingų veikloms atlikti, išsigijimo, administracinėms išlaidoms.
2.	Europos Socialinio fondo agentūros (Vidaus reikalų ministerijos) finansavimas projektui „Valdžios ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimo viešosios politikos sprendimų priėmimo procese stiprinimas“ (Europos Socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos)	230 520,13 <i>(dalis į 2013 m. ataskaitą įtrauktą 500 000,00), į galutinę sumą neįtraukiama)</i>	Projektą įgyvendinančių darbuotojų (konsultantės ir ekspertų) darbo užmokesčio, komandiruočių, paslaugų ir priemonių, reikalingų veikloms atlikti, išsigijimo, administracinėms išlaidoms.
3.	Europos Ekonominės Erdvės Finansinio Mechanizmo NVO Programos Lietuvoje finansavimas projektui „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“	206 598,66	Projektą įgyvendinančių darbuotojų (projekto vadovės, Civitas koordinatorės, „Baltųjų pirštinių“ akciją įgyvendinančių darbuotojų) darbo užmokesčio, komandiruočių išlaidos, paslaugų ir priemonių, reikalingų veikloms atlikti, išsigijimo, administracinėms išlaidoms.
4.	VšĮ „Geros valios projektai“ projekto „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“ įgyvendinimui skirtos lėšos	13 583,96	Išlaidos, reikalingos projekto „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“ 2.2. veiklos įgyvendinimui – „Baltųjų pirštinių“ darbuotojų darbo užmokesčiui, komandiruočių išlaidoms.
5.	Fizinių asmenų parama	20 350,00	Įstatuose numatyta veikla vykdyti.
6.	2 proc. gyventojų pajamų mokesčio	795,66	Įstatuose numatyta veikla vykdyti.
7.	„Dalios sąskaita“	1 200,00	Daliai paremti.
	Viso:	1 568 337,12	

Įstaigos įsigytas ir perleistas ilgalaikis turtas per finansinius metus

2014 metais PVI neįsigijo ilgalaikio turto.

Įstaigos sąnaudos per finansinius metus, iš jų – išlaidos darbo užmokesčiui

	Sąnaudos	Suma, Lt
1.	Darbo užmokestis	894108
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	13155
3.	Komandiruočių, projekto dalyvių kelionių išlaidos	10971
4.	Kitos projektų išlaidos	828676
5.	Banko mokesčiai	779
6.	Renginių išlaidos	7794
	Viso:	1755483

Įstaigos sąnaudos valdymo išlaidoms

	Sąnaudos	Suma, Lt
1.	Darbo užmokestis	3150
2.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimas	0
	Viso:	3150

Duomenys apie viešosios įstaigos vadovą, įstaigos išlaidos vadovo darbo užmokesčiui ir kitoms viešosios įstaigos vadovo išmokoms

VšĮ "Pilielinės visuomenės institutas" direktorės pareigas einančiai Ievai Petronytei 2014 metais buvo išmokėta 3 150 Lt darbo užmokesčio, įskaitant visus mokesčius.

Įstaigos išlaidos kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitoms įstaigos kolegialių organų narių išmokoms

Tokių išmokų 2014 metais nebuvo.

Įstaigos išlaidos išmokoms su viešosios įstaigos dalininku susijusiems asmenims

Tokių išmokų 2014 metais nebuvo.

Įstaigos veikla, vykdyti projektai, įgyvendinant įstatuose nustatytus veiklos tikslus

Programos ir projektai:

I-II. Pilietinis visuomenės švietimas ir visuomenės įgalinimas

(2014 m. įgyvendintų projektų atskiros veiklos dengė abi sritis, tad informacija pateikiama bendrai)

1. „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“

2014 m. buvo toliau įgyvendinamas pilietiškumo ugdymo projektas „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ (projektas vykdyti pradėtas 2012 m.).

2012–2013 m. laikotarpiu buvo atlikti pilietinio ugdymo būklės bei jaunimo ir mokytojų pilietinės galios tyrimai, atrinkti I-ojo etapo projekto dalyviai (mokyklos, gimnazijos, kolegijos) iš 30 Lietuvos savivaldybių, pagal ekspertų parengtą mokymų programą vedami mokymai dalyvių komandoms šiose savivaldybėse. Ekspertams konsultuojant I-ojo etapo metu buvo rengiami ir įgyvendinami 120 pilietinės veiklos projektų, sprendžiančių mokyklos ir vietos bendruomenėms opias bei visai visuomenei rūpimas problemas; projektams rengti pasitelktos kūrybinės laboratorijos, kuriose kartu dirbo moksleiviai, nevyriausybių organizacijų ir vietos bendruomenių lyderiai, mokytojai, studentai, švietimo centrų ir savivaldybių darbuotojai, ekspertai. 2013 m. pabaigoje iš 120 Lietuvos švietimo įstaigose įgyvendintų pilietinių projektų buvo išrinkti 25 geriausi, jie pristatyti Nacionalinėje projekto konferencijoje. Renginio metu ekspertai atrinko 9 Lietuvos mokyklų ir gimnazijų idėjas, tapusias pagrindu trims nacionaliniams „Kuriame Respubliką“ projektams, kuriuos įgyvendinti pasiūlyta visoms Lietuvos mokykloms:

- Nacionalinis projektas „Atgal į ateitį“ skirtas Lietuvos kaip tėvynės – tėvų ir protėvių žemės – geresniam pažinimui, išgyvenimui ir supratimui. Jo metu moksleiviai atranda gyvą ryšį su savo gyvenama vietoje, jos praeitimi, keičia savo kraštą, naujai pažvelgia į kultūrinį bei istorinį krašto palikimą, jo žmones ir reikšmingas asmenybes.
- Nacionalinis projektas „Auginkime vieni kitus“ skirtas draugystės ryšių puoselėjimui, saugesnės ir draugiškesnės aplinkos mokykloje kūrimui. Jo metu vyresnieji mokiniai tampa mažesniųjų mokinių globėjais, vyresniaisiais draugais: žaidžiant, kuriant ir veikiant kartu, padedant mokytis rūpinamasi silpnesniais bendruomenės nariais, kuriami draugystės ir pasitikėjimo ryšiai tarp įvairaus amžiaus mokinių, stengiamasi įveikti patyčias ir susvetimėjimą.
- Nacionalinis projektas „Skaidrumo laboratorija“ skirtas skaidrumui, teisingumui, sąžiningumui, pasitikėjimui ir savipagarbai ugdyti tiek mokyklose, tiek vietos bendruomenėse, tiek visuomenėje. Jo metu stiprinamas moksleivių domėjimasis skaidrumo svarba bei korupcijos žala, mokomasi kasdieniniame gyvenime siekti teisingumo ir elgtis garbingai bei sąžiningai.

2014 m. buvo tęsiamas šių trijų nacionalinių projektų įgyvendinimas pagal ekspertų parengtus metodinius aprašus, sukurtus edukacinius filmus. Į šį II-ąjį „Kuriame Respubliką“ etapą mokyklose įsitraukė 347 mokyklų komandos iš 56 Lietuvos savivaldybių, tiesiogiai dalyvavo per 5000 moksleivių ir mokytojų. Dalis jų susitiko ir savo idėjas bei nuveiktus darbus pristatė baigiamajame nacionalinių projektų renginyje birželio mėn.

Metų pabaigoje, minint Tarptautinę antikorupcijos dieną, projekto „Skaidrumo laboratorija“ kūrėjams ir projekto dalyviams buvo įteikta Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko padėka už skaidrumo kultūros, grindžiamos teisingumu, sąžiningumu, pasitikėjimu, pagarba sau ir kitiems kūrimą mokykloje ir vietos bendruomenėje.

Per 2014 m. taip pat buvo pabaigti kurti 23 edukaciniai filmai pilietinio ugdymo pamokoms ir neformalioms pilietinėms veikloms mokyklose. 2015 m. planuojama išleisti šių laidų DVD rinkinį (pamatyti edukacinius filmus galima Pilietinės visuomenės instituto *Youtube* paskyroje).

2014 m. projekto „Kuriame Respubliką“ ekspertai, atsižvelgdami į Lietuvos mokyklų, kolegijų patirtį įgyvendinant tiek 120 vietos veiklos projektų, tiek dalyvaujant nacionaliniuose projektuose, rengė neformalaus pilietinio ugdymo gaires bendrojo lavinimo mokykloms, atnaujino ir pasiūlė pilietinio veikimo mokymo moduliais papildyti lietuvių kalbos ir istorijos dalykų programas, parengė humanitarinių ir socialinių dalykų mokytojų rengimui atnaujinti skirtą pilietiškumo ugdymo modulį, mokytojų ir mokyklos bendruomenės kvalifikacijos tobulinimui skirtą mokymų programą, gaires neformaliai studentų pilietiškumo ugdymuisi aukštesiose mokyklose. Rengtos gairės įvairių renginių (konferencijų, forumų, mokymų) metu pristatytos švietimo bendruomenėi. Šias metodines gaires ir medžiagas planuojama išleisti 2015 m., elektroninės jų versijos prieinamos www.civitas.lt.

Metų pabaigoje taip pat atliktas Pilietinės galios indekso tyrimas, kuriame greta visos visuomenės įvertinami ir moksleivių bei mokytojų pilietinės galios pokyčiai.

Projektas remiamas Europos socialinio fondo bei Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis.

2. „Valdžios ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimo viešosios politikos sprendimų priėmimo procese stiprinimas“

2014 m. buvo toliau tęsiamas 2013 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Valdžios ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimo viešosios politikos sprendimų priėmimo procese stiprinimas“. Projekto tikslas – paskatinti valdžios ir nevyriausybinių sektoriaus, suvokiamo kaip pilietinės visuomenės institucinė apraiška, bendradarbiavimą ir partnerystę viešosios politikos sprendimų priėmimo procese (pirmiausia čia turima galvoje teisėkūra ir teisėkūros priežiūra).

2013 m. pradėtas atlikti valdžios ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimo tyrimas buvo toliau atliekamas 2014 m.: sausio mėn. buvo suorganizuota paskutinė fokus grupės diskusija (dar 5 diskusijos buvo organizuotos 2013 m. pabaigoje). Sausio-vasario mėn. UAB „Vilmorus“ atliko reprezentatyvią Lietuvos gyventojų ir valstybės sektoriaus darbuotojų apklausas. Remiantis šių apklausų duomenimis, fokus grupių diskusijų metu surinkta medžiaga, taip pat surinkta E. demokratijos įrankių diegimo ir naudojimo savivaldybių interneto svetainėse medžiaga bei atlikta savivaldybių ataskaitų analize, buvo pradėta ruošti tyrimo ataskaita, kuri buvo baigta metų pabaigoje. 2014 m. gruodžio mėn. buvo išgytos leidybos paslaugos – planuojama, jog 2015 m. tyrimo ataskaita bus išleista atskiru leidiniu.

2014 m. taip pat pradėta kita projekto veikla – gerosios praktikos sklaida tikslinėms grupėms (valdžios sektoriaus darbuotojams ir NVO atstovams). Siekiant šio tikslo 2014 m. gruodžio 4 d. Vilniuje surengtas pirmasis informacinis renginys-mokymai, kuriuose buvo pristatoma valdžios ir NVO bendradarbiavimo būklė, motyvacija ir bendradarbiavimo mechanizmai. Renginyje dalyvavo virš 40 savivaldybių ir NVO atstovų iš skirtingų Lietuvos savivaldybių. Nemažai dalyvių išreiškė norą toliau dalyvauti projekte ir organizuoti panašius gerosios praktikos sklaidos renginius savo savivaldybėse. Planuojama, jog 2015 m. skirtinguose Lietuvos miestuose bus suorganizuoti 5 valdžios ir NVO bendradarbiavimo forumai ir 10 informacinių renginių-mokymų (po 2 penkiose skirtingose savivaldybėse.).

Projektas remiamas Europos socialinio fondo bei Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis.

3. „Telkiamės skurdo mažinti“ (Lietuvos pilietinės visuomenės sutelkimas skurdo ir socialinės atskirties klausimui spręsti)

2013–2014 m. Pilietinės visuomenės institutas (kaip partneris) kartu su asociacija „Nacionalinis skurdo organizacijų mažinimo tinklas“ įgyvendino projektą „Lietuvos pilietinės visuomenės sutelkimas skurdo ir socialinės atskirties klausimui spręsti“. Šiuo projektu buvo siekiama sutelkti pilietinę visuomenę Lietuvoje skurdo bei socialinės atskirties klausimui spręsti, stiprinant bei išplečiant organizacijas, kovojančias su skurdu ir socialine atskirtimi, bei skatinant visuomenės toleranciją skurstantiems.

Pagrindinė projekto veikla vyko 2014 m. Suburta ekspertų grupė parengė metodinę medžiagą, apimančią skurdo ir socialinės atskirties, lėšų telkimo, komunikacijos ir advokacijos temas, pagal kurią penkiuose Lietuvos regionuose (Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje) vyko dviejų dienų mokymai nevyriausybinėms organizacijoms, dirbančioms skurdo ir socialinės atskirties srityse. Projekto dalyviams buvo suteikta galimybė konsultuotis su ekspertais ne tik mokymų metu, bet ir po jų, su ekspertų pagalba ugdyti savo gebėjimus kasdienėje organizacijos veikloje (pavyzdžiui, surengta virš dešimties lėšų telkimo akcijų, regioninės organizacijos būrėsi į darbo grupes atskiriems aktualiems klausimams spręsti ir pan.).

Siekiant tobulinti organizacijų atstovų gebėjimus viešai diskutuoti skurdo bei socialinės atskirties temomis, pristatyti savo veiklą – buvo surengtos penkios *Civitas* klubų diskusijose, kurioms kartu su lektoriais ruošėsi ir savo veiklą, sprendžiamus klausimus pristatė regioninių NVO atstovai.

2014 m. spalio mėnesį LR Prezidentūroje buvo surengta baigiamoji projekto konferencija, kurioje politikams, žiniasklaidai, NVO atstovams pristatyti projekto metu parengti siūlymai socialinei politikai tobulinti, apimantys vaikų globos įstaigų deinstitutionalizacijos, pensijų reformos, socialinės paramos skyrimo tvarkos pertvarkos, antstolių veiklos ir skolų išieškojimo reformos bei ilgalaikio nedarbo problemos sprendimo klausimus.

Vienas iš projekto siekių buvo sustiprinti ir išplėtoti Nacionalinio skurdo organizacijų mažinimo tinklo asociaciją, kad ji tarptų veiksmingai veikiančia platforma telkiant pilietinę visuomenę, nevyriausybines organizacijas skurdo bei socialinės atskirties problemų sprendimui. Todėl visos projekto veiklos buvo įgyvendintos organizacijoms-partnerėms glaudžiai bendradarbiaujant, tariantis ir koordinuojant veiksmus. Pilietinės visuomenės institutas, sukaukęs didesnę projektų įgyvendinimo patirtį, pagelbėjo Tinklui tiek administruojant projektą, tiek organizuojant renginius, užmezgant ryšius su „Civitais“ klubais regionuose, rengiant įvairius tekstus, informaciją žiniasklaidai.

Įgyvendinus projektą, Lietuvos regionų organizacijos, veikiančios skurdo ir socialinės atskirties mažinimo srityse tapo savarankiškesnės, ėmėsi naujų komunikacijos, lėšų pritraukimo būdų, spręsti kelioms organizacijoms rūpimus klausimus būrėsi į darbo grupes. Iš šių neformalių darbo grupių diskusijų kilo pasiūlymai socialinės politikos tobulinimui (dėl vaikų globos įstaigų deinstitutionalizacijos, pensijų reformos, socialinės paramos skyrimo tvarkos pertvarkos, antstolių veiklos ir skolų išieškojimo reformos bei ilgalaikio nedarbo problemos sprendimo), kurie viešai pristatyti buvo baigiamojoje projekto konferencijoje. Pilietinės visuomenės institutas projekto metu igavo naujos patirties dirbant su socialinėmis (skurdo, socialinės atskirties) temomis, tapo žinomesnis tarp įvairių regioninių organizacijų, naujomis temomis praturtėjo „Civitas“ klubų lektorių ir temų sąrašas. PVI turėjo galimybę naudotis projekto tikslinei grupei skirta metodine medžiaga, praplėsti ekspertų ir NVO atstovų ryšių tinklą.

Projektas buvo remiamas Europos Ekonominės Erdvės Finansinio Mechanizmo NVO Programos Lietuvoje.

4. „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“

2014 m. spalio mėn. buvo pradėtas įgyvendinti naujas, kelias PVI veiklas apjungiantis projektas – „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“. Projekto tikslas – skatinti sąmoningą ir aktyvų piliečių dalyvavimą valstybės viešajame gyvenime, užtikrinant platesnį ir kokybiškesnį jų

naudojimąsi savo pilietinėmis ir politinėmis teisėmis. Projekto rėmuose buvo atliekama viešosios politikos analizė, tęsiama *Civitas* klubų veikla bei pradėta ruošti akcijai „Baltosios pirštinės“, nukreiptai į 2015 m. savivaldybių tarybų ir merų rinkimų stebėseną:

- I. **Viešosios politikos analizė.** Šios veiklos rėmuose PVI darbuotojos analizavo teisės aktus, tyrimus, viešojo gyvenimo praktiką bei skaitė pranešimus renginiuose, komentavo visuomenės gyvenimo aktualijas įvairiose žiniasklaidos priemonėse ar kitų organizacijų renginiuose.
- II. **Civitas klubų veikla.** Šios veiklos rėmuose buvo organizuojamos *Civitas* klubų diskusijos įvairiuose Lietuvos miestuose. 2014 m. spalio 22 d. Vilniuje buvo surengtas bendras *Civitas* klubų koordinatorių suvažiavimas „Kodėl turime diskutuoti apie viešuosius reikalus?“, kuriame dalyvavo 34 *Civitas* koordinatoriai iš regionų, žiniasklaidos ir visuomenės atstovai, o pranešimus skaitė ir kartu su koordinatoriais diskutavo ilgamečiai *Civitas* klubų lektoriai: dr. Darius Kuolys, dr. Rūta Žiliukaitė, prof. Ainė Ramonaitė, dr. Andrius Navickas, dr. Kęstutis K. Girnius.

2014 m. spalio – gruodžio mėn. buvo atnaujinamas temų ir lektorių tinklelis, suorganizuotos 8 *Civitas* diskusijos Utenoje, Pakruojyje, Vilniuje, Tauragėje ir toliau planuojamos būsimos diskusijos.

- III. **Akcija „Baltosios pirštinės“.** 2014 m. spalio mėn. pradėta ruošti 2015 m. savivaldybių tarybų ir merų rinkimams: įdarbinti 6 projekto darbuotojai organizavo susitikimus-seminarus vietos savivaldybių ir bendruomenių atstovams, skleidė informaciją apie rinkimų skaidrumo užtikrinimą, pažeidimų prevenciją, plėtė savanorių tinklą, vykdė „Baltųjų pirštinių“ akcijos komunikaciją.

2014 m. spalio-gruodžio mėn. buvo suorganizuoti 46 susitikimai-seminarai virš 30 Lietuvos savivaldybių, pritraukta virš 1000 savanorių, kuriems pradėti organizuoti mokymai, pati akcija buvo plačiai pristatoma žiniasklaidos priemonėse.

Projektą „Sąmoningas ir aktyvus piliečių dalyvavimas viešajame gyvenime“ remia Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo NVO programa Lietuvoje.

III. Visuomenės tyrimai

2014 m. Pilietinės visuomenės institutas projekto „Valdžios ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimo viešosios politikos sprendimų priėmimo procese stiprinimas“ rėmuose (2 ataskaitos punktas) atliko įvairiapušį, gausiais ir įvairiais duomenimis (reprezentatyvios Lietuvos gyventojų bei valstybės sektoriaus darbuotojų apklausų duomenų, fokus grupių diskusijų medžiagos, E. demokratijos įrankių diegimo ir naudojimo savivaldybių interneto svetainėse vertinimo bei savivaldybių ataskaitų analizė) paremtą valdžios institucijų ir piliečių, nevyriausybinių organizacijų bendradarbiavimo viešųjų sprendimų priėmimo procese būklės tyrimą. Taip pat šio projekto bei projekto „Kuriame Respubliką: visuomenės pilietinio veikimo kompetencijų ugdymas“ rėmuose 2014 m. buvo atlikti Pilietinės galios indekso tyrimai (visuomenės, moksleivių, mokytojų bei valstybės sektoriaus darbuotojų). Šiuos tyrimus, paremtus 2007 m. parengta Pilietinės galios indekso tyrimo metodika, kaip tęstinio Instituto tyrimo dalį, pateikiame atskirai.

5. Pilietinės galios indeksas

Institutas tęsia 2005 metais pradėtus pilietinės visuomenės būklės tyrimus, kuriais siekia išryškinti opiausias spęstinas Lietuvos pilietinės visuomenės problemas. 2007 metais pirmą kartą nustatytas ir paskelbtas kasmet skaičiuojamas visuomenės nuomonės apklausomis pagrįstas Lietuvos pilietinės galios indekso (PGI) tyrimas. Indekso paskirtis – nustatyti, koks yra ir kaip kinta Lietuvos gyventojų domėjimasis viešaisiais reikalais, pilietinis dalyvavimas bei pilietinio dalyvavimo potencialas, gyventojų požiūris į turimas pilietines galias bei socialinės aplinkos palankumo pilietinei veiklai vertinimas. PGI,

kartojamas kasmet, leidžia stebėti, analizuoti ir prognozuoti Lietuvos pilietinės visuomenės raidos tendencijas, jų kismą bėgant laikui.

2014 m. sausio –vasario mėnesiais pirmą kartą šalia visos visuomenės pažvelgta ir į valstybiniame sektoriuje sukauptą pilietinę galią – papildomai tirta Lietuvos valstybės tarnautojų ir pareigūnų pilietinė galia. Tyrimo rezultatai atskleidė, jog Lietuvos valstybiniame sektoriuje pilietinės galios daugiau nei visuomenėje, tačiau – mažiau nei šalies mokyklose. Tyrimo rezultatai viešai pristatyti 2014 m. gegužės mėnesį.

2014 m. pabaigoje septintąjį kartą atliktas 2014 m. PGI tyrimas parodė, kad Lietuvos visuomenės pilietinė galia po kelis metus stebėto nežymaus augimo 2014 metais grįžo į ankstesnių, krizės metų (2008-2009 m.) lygį. Stebimą pilietinės galios indekso smuktelėjimą labiausiai lėmė ir paaiškino po 2013 m. „šoktelėjimo“ vėl nukritęs, ženkliai sumažėjęs gyventojų pilietinės įtakos suvokimas bei, piliečių manymu, išaugusi tikimybė susidurti su įvairiomis rizikomis (prarasti darbą, būti laikomam aplinkinių keistuoliu, būti viešai užsipultam, šmeižiamam, įtarinėjiamam, kad veikiama dėl savanaudiškų paskatų, sulaukti grasinimų susidoroti) inicijuojant ar aktyviai dalyvaujant pilietinėse akcijose ir veiklose. Tuo tarpu Lietuvos mokyklose pilietinio potencialo, kaip atskleidė tyrimas, yra sukaupta daugiau – lyginant su ankstesnių metų tyrimais moksleivių pilietinė galia išaugo, o mokytojų išliko nepakitusi. Tyrimo rezultatai viešai pristatyti 2015 m. vasario mėnesį.

2014 m. atliktus Pilietinės galios indekso tyrimai remti Europos Socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis pagal Europos Komisijos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programą. Reprezentatyvias Lietuvos gyventojų, mokytojų, moksleivių ir valstybės sektoriaus darbuotojų apklausas atliko Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centras "Vilmorus". Tyrimų rezultatai skelbiami <http://www.civitas.lt/research/pilietines-galios-indeksas/>.

IV. Vieši PVI veiklos pristatymai, kita veikla

Be šioje ataskaitoje jau minėtų projektų ir jų rėmuose vykusių renginių, PVI veiklos, atlikti tyrimai ir pozicija buvo pristatyti ir kitų renginių metu: pavyzdžiui, pilietinio ugdymo projektų patirtimi su švietimo bendruomene dalintasi atskiro renginio LR Švietimo ir mokslo ministerijoje metu (vasario mėn.), „Lyderių laiko 2“ organizuotame Nacionaliniame švietimo lyderystės forume (kovo mėn.), LR Seime vykusioje diskusijoje „Iššūkiai pilietiškumo ugdymui geopolitiniame kontekste“ (lapkričio mėn.), LR Švietimo ir mokslo ministerijoje rengtoje konferencijoje „Ugdymas prieš korupciją mokykloje: kaip paskatinti aktyvumą ir pasiekti rezultatų?“ (gruodžio mėn.), LR Kultūros ministerijos rengtoje diskusijoje apie visuomenės pilietinį ugdymą ir galimybes bendradarbiauti (gruodžio mėn.), susitikimuose su mokyklų bendruomenėmis visoje Lietuvoje, vesti LMNŠC organizuoti mokymai „Pilietinis veikimas ugdymo procese“, apie valdžios ir piliečių bei nevyriausybinių sektorių aktyvesnį bendradarbiavimą diskutuota viešojame konsultacijoje Lietuvos Respublikos Vyriausybėje dėl Atviros Vyriausybės veiksmų plano projekto (balandžio mėn.), LR Vyriausybės rengtoje diskusijoje dėl strategijos „Lietuva 2030“ įgyvendinimo (rugsėjo mėn.), ir kituose. Interviu metu teikta informacija Lietuvos ir užsienio šalių mokslininkams, žiniasklaidos atstovams, dalyvauta sudarant kasmetinį Lietuvos Pilietinės visuomenės organizacijų raidos indeksą (Civil Society Organizations Sustainability Index). 2014 m. Knygų mugės metu viešai pristatyta naujausia *Civitas esė* serijos knyga – Algio Mickūno „Mokykla, mokytojai, mokiniai“.

2014 m. PVI praktiką atliko dvi Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Sociologijos katedros studentės. Per 2014 m. PVI biure taip pat dirbo 15 savanorių.

Direktorė

Ieva Petronytė